

Н.В. Марченкокандидат юридичних наук
Класичний приватний університет**СИСТЕМА ПОКАРАНЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ДЕРЖАВ
ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ**

У статті проаналізовано систему покарань у кримінальному законодавстві двадцяти держав Латинської Америки. Висвітлено загальну характеристику поняття, сутності системи покарань у латиноамериканській кримінально-правовій доктрині. Визначено особливості правового регулювання покарань, їх класифікації, специфіку в різних державах регіону. Досліджено загальне й відмінне в побудові системи покарань у латиноамериканських країнах, а також особливості окремих видів покарань, зокрема штрафу, арешту, громадських робіт, позбавлення волі.

Ключові слова: Кримінальний кодекс, Латинська Америка, покарання, система покарань, позбавлення волі, штраф, арешт, громадські роботи.

I. Вступ

Важливим завданням української кримінально-правової науки в сучасних умовах є всебічне вивчення і критичне осмислення іноземного досвіду, що має не тільки суто теоретико-пізнавальний інтерес, але й має сприяти подальшому розвитку й удосконаленню кримінального законодавства України. Це повністю стосується правової регулювання системи покарань. Саме тому значний науковий інтерес являє аналіз кримінального законодавства держав Латинської Америки, політико-правовий розвиток яких має чимало спільного з українськими реаліями. Вітчизняні науковці в основному вивчали політичний розвиток регіону (С. Гелей і С. Рутар, О. Ткач) [1; 2], аналізували правові системи латиноамериканських країн (О. Скакун, Х. Безруз, І. Биля-Сабадаш) [3], досліджували судові системи держав регіону (В. Кириченко) [4]. Загальні питання покарання в іноземних державах аналізували окремі українські (В. Грищук, А. Савченко, М. Хавронюк, В. Чубарєв, С. Яценко) та російські вчені (В. Додонов, Г. Єсаков, А. Жалінський, І. Козочкін). Водночас доводиться констатувати, що особливості системи покарань, як і взагалі кримінальне законодавство держав Латинської Америки, залишаються не вивченими в українській кримінально-правовій науці.

II. Постановка завдання

Метою статті є загальний огляд системи покарань у країнах Латинської Америки, а також встановлення спільного й відмінного в регламентації видів покарань у кримінальному законодавстві держав регіону.

III. Результати

Кримінальне законодавство латиноамериканських держав є повністю кодифікова-

ним. Чинні нині кримінальні кодекси в регіоні були ухвалені в різні роки й навіть століття: КК Чилі – у 1874 р., КК Аргентини – у 1921 р., Федеральний КК Мексики – у 1931 р., КК Уругваю – у 1933 р., КК Бразилії – у 1940 р., КК Коста-Ріки – у 1970 р., КК Гватемали – у 1973 р., КК Гондурасу – у 1983 р., КК Гаїті – у 1985 р., КК Куби – у 1987 р., КК Перу – у 1991 р., КК Сальвадору і КК Парагваю – у 1997 р., КК Еквадору і КК Болівії – у 1999 р., КК Колумбії і КК Венесуели – у 2000 р., КК Нікарагуа, КК Панами та КК Домініканської республіки – у 2007 р. Специфічною особливістю регіону є наявність положень щодо кримінальних покарань у конституціях окремих країн, зокрема Бразилії, Венесуели, Уругваю, Коста-Ріки. Переважно йдеться про заборону смертної кари й довічного позбавлення волі (іноді ще й конфіскації майна). Найбільш докладно питання, пов'язані із покараннями, регламентує чинна Конституція Бразилії 1988 р., ст. 5 якої в якості покарань згадує: а) позбавлення або обмеження волі; б) втрату майна; с) штрафи; д) альтернативні громадські роботи; е) обмеження або позбавлення прав. Також у цій статті проголошується заборона таих покарань: а) смертної кари, за винятком випадків під час стану оголошеної війни; б) довічних покарань; с) примусових робіт; д) вигнання; е) жорстоких покарань [5].

У кримінально-правовій доктрині держав Латинської Америки покарання за своїм змістом поділяються на такі групи: 1) пов'язані зі смертною карою; 2) ті, що мають характер фізичного примусу; 3) ті, що ганьблять засудженого; 4) ті, що обмежують свободу пересування засудженого; 5) ті, що обмежують правоздатність засудженого (обмеження або позбавлення політичних і громадянських прав); 6) майнові [6, с. 140]. У законодавстві й доктрині держав регіону покарання поді-

ляються також на основні й додаткові. Окремо передбачені так звані акцесорні покарання, які є автоматичним наслідком призначення деяких основних покарань навіть коли у вироку про це прямо не йдеться (наприклад, при засудженні до позбавлення волі в багатьох країнах винний позбавляється політичних і громадянських прав на увесь період покарання) [7, с. 264]. На Гаїті й у Домініканській республіці, за старою французькою традицією, усі власне кримінальні покарання (тобто передбачені за злочини) поділяються на дві групи: 1) болісні й ганебні; 2) лише ганебні. Окремо в цих державах існують також виправні покарання, які призначаються за проступки (ст. 6–11 КК Гаїті; ст. 6–9 КК Домініканської республіки) [8; 9]. Кримінальне законодавство Венесуели окрім основних і додаткових покарань (ст. 11 КК) виділяє тілесні (ті, що обмежують волю) й нетілесні, до яких належать усі інші покарання (ст. 8 КК) [10]. Складну й розгалужену систему заходів кримінально-правового впливу, яка включає п'ять інститутів, передбачає КК Нікарагуа: 1) власне покарання; 2) заходи безпеки; 3) заходи негайного захисту жертв сімейного насильства; 4) інші додаткові наслідки злочину (конфіскація злочинних доходів); 5) цивільна відповідальність за злочини й кримінальні проступки [11]. Класифікація покарань в окремих державах регіону залежить від класифікації самих кримінально караних діянь. Наприклад, у Чилі такі діяння поділяються на три групи: серйозні або тяжкі злочини (*crimenenes*); малі злочини або делікти (*delitos*) та проступки (*faultas*). Відповідно до цього постає детальна класифікація покарань, яка міститься у ст. 21 КК Чилі [12].

Кримінальне законодавство окремих латиноамериканських держав регулює навіть функції покарання, зокрема ст. 4 КК Колумбії передбачає, що покарання виконує функції загальної превенції, справедливої відплати, спеціальної превенції, соціальної реадaptaції та захисту засудженого [13]. Про мету покарання йдеться також у ст. 25 КК Болівії [14]. Загалом система покарань у країнах Латинської Америки побудована з урахуванням європейських кримінально-правових моделей і водночас має національну специфіку, нерідко – дуже значну. Достатньо сказати, що перелік покарань у законодавстві держав регіону варіюється від трьох (Аргентина, Нікарагуа, Перу) до сімнадцяти (Венесуела і Куба). У більшості латиноамериканських держав переважає традиційний підхід, за яким кількість основних покарань більша, ніж додаткових. Натомість в окремих державах (Куба, Панама і Гватемала) протилежна ситуація, тобто додаткових покарань у цих країнах більше, ніж основних: на Кубі 7 основних і 10 додаткових

(ст. 28.1 КК), у Панамі – 2 і 4 відповідно (ст. 46 КК), у Гватемалі (ст. 41–42 КК) – 4 і 6 відповідно [15; 16; 17]. Характерно також, що у кримінальних кодексах багатьох держав регіону покарання розміщені від більш суворого до менш суворого (Болівія, Венесуела, Гаїті, Гватемала, Гондурас, Коста-Ріка, Куба, Перу, Сальвадор). Слід також зазначити, що у кримінальному законодавстві всіх держав Латинської Америки існує інститут заходів безпеки, який склався під впливом соціологічної школи у кримінальному праві. У кримінальному законодавстві Мексики покарання й заходи безпеки перелічені в одній статті і разом їх аж 17 (ст. 24 Федерального КК Мексики) [18]. Натомість ст. 25 КК Болівії прямо передбачає, що кримінально-правові заходи включають покарання та заходи безпеки [14].

Доцільно проаналізувати особливості окремих видів покарань у кримінальному законодавстві держав Латинської Америки. Так, майже в усіх країнах регіону скасована смертна кара: або повністю за всі злочини (в абсолютній більшості держав), або передбачена лише за окремі злочини, вчинені під час війни (Бразилія, Чилі, Перу й Сальвадор) [19]. У мирний час смертна кара як покарання зберігається лише в законодавстві Гватемали (ст. 43 КК) й на соціалістичній Кубі (ст. 29.1 КК) [15; 17]. Проте фактично смертна кара в цих державах не застосовується досить тривалий час: у Гватемалі із 2000 р., а на Кубі – з 2003 р. [20]. У 2009 р. остаточно скасували смертну кару за всі злочини, включно із вчинюваними під час війни, Аргентина й Болівія. При цьому цікаво, що окремі держави регіону скасували смертну кару ще в ХІХ ст., тобто раніше більшості розвинутих країн: наприклад, Венесуела – у 1863 р. (перша держава у світі, яка повністю й остаточно скасувала смертну кару), а Коста-Ріка – у 1877 р. [21]. До 2001 р. Чилі залишалася однією з небагатьох держав Латинської Америки, яка зберігала смертну кару як покарання за загальнокримінальні злочини, хоча до військового перевороту 1973 р. цей вид покарання застосовувався вкрай рідко (60 випадків за 100 років) [22, с. 913].

Характерна особливість системи покарань у Латинській Америці – відсутність у багатьох державах довічного позбавлення волі. Такого покарання немає у дев'яти країнах (Бразилія, Мексика, Колумбія, Венесуела, Болівія, Домініканська республіка, Куба, Еквадор і Уругвай). У тих державах регіону, законодавство яких зберігає довічне позбавлення волі, воно передбачено за найтяжчі злочини проти особи та/або проти держави (національної безпеки), зокрема умисне вбивство, тероризм і державну зраду. Немає довічного позбавлення волі в криміна-

льному законодавстві Куби: максимальний термін ув'язнення в цій країні складає 20 років, а за злочини, в яких альтернативним покаранням є смертна кара, суд може призначити позбавлення волі на термін до 30 років (ст. 30.1 КК) [15]. Таким чином, Куба запозичила радянську модель наявності смертної кари й відсутності довічного позбавлення волі. Специфікою відрізняється регулювання довічного позбавлення волі в Аргентині (ст. 13, 52–53 КК), кримінальне законодавство якої розрізняє два види цього покарання: довічна тюрма, коли засуджений може бути звільнений після відбування від 12 до 25 років ув'язнення, а також довічне позбавлення волі у вузькому сенсі, коли засуджений має знаходитися у тюрмі до кінця життя [23, с. 29, 84].

Поширеним основним покаранням у Латинській Америці є позбавлення волі (переважно у формі тюремного ув'язнення). Мінімальний термін позбавлення волі варіюється у межах від одного місяця (більшість країн), трьох місяців (Уругвай), шести місяців (Парагвай, Сальвадор) до одного року (Нікарагуа). Максимальний термін позбавлення волі в державах Латинської Америки різниться і складає: 15 років (ст. 19 КК Гаїті), 16 років (ст. 53 КК Еквадору), 20 років (ст. 25 КК Чилі, ст. 18 КК Домініканської республіки), 25 років (ст. 38 КК Парагваю), 30 років (ч. 1 ст. 27 КК Болівії, ст. 68 КК Уругваю, ст. 56 КК Нікарагуа, ст. 75 КК Бразилії, ст. 37 КК Венесуели, ст. 30.1 КК Куби), 35 років (ст. 29 КК Перу), 40 років (ч. 1 ст. 37 КК Колумбії), 50 років (ст. 51 КК Коста-Ріки, ст. 56 КК Гватемали, ч. 3 ст. 52 КК Панами), 60 років (ст. 25 КК Мексики), 75 років (ч. 1 ст. 45 КК Сальвадору). В окремих країнах регіону (зокрема, в Аргентині, Венесуелі, Гватемалі, Гондурасі) передбачено два види позбавлення волі, які відрізняються умовами відбування, – ув'язнення із примусовими роботами та тюремне ув'язнення (так би мовити, “звичайне”). Наприклад, ст. 38, 39, 47 КК Гондурасу прямо розрізняють позбавлення волі та тюремне ув'язнення як два різні види основних покарань і регулюють їх зміст та умови відбування [24]. У кримінальному законодавстві Уругваю (ст. 70–71 КК) розрізняються короткотермінове ув'язнення і тривале ув'язнення з обов'язковою працею (на строк від 2 до 30 років) [25]. Як виключення, в регіоні зустрічається навіть таке явно анахронічне покарання, як короткі роботи: ст. 7 КК Гаїті [8], ст. 17 КК Домініканської республіки [9] та ч. 1 ст. 5 КК Аргентини [23, с. 31]. Натомість обмеження волі як окреме покарання існує лише у кримінальному законодавстві Мексики (ст. 27 Федерального КК) [18] та Куби (ст. 34.1 КК) [15]. Причому в обох державах обмеження волі має субститутивний характер, тобто

може призначатися лише замість позбавлення волі, зокрема, на Кубі у випадку, якщо суд дійде висновку, що з урахуванням обставин справи й особистості винного мета покарання може бути досягнута й без його ізоляції від суспільства. Зміст і порядок відбування цього покарання роблять його схожим із умовним засудженням (пробацією) [15].

Таке покарання, як арешт (короткотермінове позбавлення волі) передбачено кримінальним законодавством Венесуели, Гаїті, Гватемали та Нікарагуа. Тривалість арешту складає в основному від одного дня до 60 днів (ст. 45 КК Гватемали) або до півроку (ст. 37 КК Гаїті). Натомість у Нікарагуа (ст. 56 КК) арешт може призначатися на термін від десяти днів аж до двох років [11]. У законодавстві Еквадору (п. 3 ч. 2 ст. 51 КК) своєрідним аналогом арешту можна вважати таке покарання, як тюремне ув'язнення тривалістю від восьми днів до п'яти років [26]. У кримінальному законодавстві багатьох держав регіону передбачений домашній арешт (Аргентина, Болівія, Гондурас, Колумбія, Панама, Парагвай, Сальвадор), при цьому це покарання розглядається як субститутивне, тобто призначається взамін іншого. Таким покаранням є в основному позбавлення волі на термін до півроку. Самостійний характер домашній арешт (його тривалість від одного до тридцяти днів) має лише в законодавстві Сальвадору (ч. 3 ст. 45 КК) [27]. У більшості країн (Аргентина, Парагвай, Гондурас, Болівія) передбачено, що домашній арешт може бути застосований лише щодо жінок з доброю репутацією (в Парагваї – до жінок з дітьми), до осіб старших певного віку (переважно – 70 років) та немічних хворих. Наприклад, ст. 10 КК Аргентини допускає застосування домашнього арешту взамін тюремного ув'язнення до шести місяців добропорядним жінкам, інвалідам та особам страшним 60 років [23, с. 31].

У більшості держав Латинської Америки існує таке покарання, як громадські роботи. При цьому в Мексиці та в Перу громадські роботи можуть бути призначені і як самостійний вид покарання, і в порядку заміни штрафу та позбавлення волі (ст. 27 Федерального КК Мексики і ст. 34 КК Перу) [18; 28]. У Бразилії, Мексиці, Панамі й Сальвадорі існує таке специфічне покарання, як арешт на вихідні дні. Зміст і правова регламентація цього покарання в різних державах має свою специфіку. Так, у Бразилії воно офіційно називається “обмеження на вихідні дні” (ст. 48 КК). Його зміст полягає в тому, що засуджений проводить п'ять годин у суботу та неділю у спеціальній установі (центрі), де з ним проводяться відповідні виховні й освітні заходи, включаючи лекції [29]. У Мексиці аналогічне за змістом покарання називається “напівсвобода” і являє

собою чергування знаходження на волі та позбавлення волі у певні періоди. “Напівсвобода” може застосовуватися до засудженого у трьох формах: ув’язнення лише у вихідні дні; ув’язнення у робочі дні зі звільненням на вихідні; ув’язнення лише на ніч (ст. 27 Федерального КК Мексики) [18]. В законодавстві Панами (ст. 54–56 КК) та Сальвадору (ст. 49 КК) арешт на вихідні дні відбувається лише в суботу й неділю у спеціальних установах для відбування позбавлення волі. Законодавство Панами передбачає можливість суду скасувати арешт на вихідні дні, якщо засуджений учинив новий злочин, порушує правила (умови) його відбування або відсутній в установі без поважної причини [16].

В окремих країнах Латинської Америки (Венесуела, Гаїті, Домініканська республіка, Куба, Мексика й Чилі) передбачено таке покарання, як заслання. При цьому у Венесуелі заслання є різновидом основного покарання. КК Венесуели у ст. 19 передбачає два різновиди заслання: релігація (заслання засудженого до спеціальної пенітенціарної колонії, віддаленої від місця проживання засудженого), і другий вид заслання, сутність якого полягає у покладенні на засудженого обов’язку проживати протягом визначеного часу в місцевості, віддаленій щонайменше на 100 км від місця вчинення злочину та місця проживання засудженого (й потерпілого) [10]. Термін заслання у більшості держав Латинської Америки не перевищує двох років, хоча зустрічаються і значно більші терміни, наприклад, на Кубі заслання може призначатися на строк до 10 років, а в Чилі існує навіть довічне заслання. Умови перебування засудженого у засланні загалом є доволі ліберальними, зокрема, він користується особистою свободою, але не може полишати відповідну місцевість і зобов’язаний з’являтися для перевірки (реєстрації) у відповідні органи влади. У деяких державах регіону – Гватемала, Гондурас, Колумбія та Куба – зберігається такий специфічний вид покарання, як вислання, сутність якого полягає у видаленні засудженого з місця його постійного проживання в будь-яку іншу частину країни на певний строк. У Гватемалі, згідно із ч. 5 ст. 88 КК, вислання є не покаранням, а заходом безпеки [17]. У латиноамериканських державах поширене і таке покарання, як депортація, тобто видворення за межі країни (Венесуела, Домініканська республіка, Колумбія, Куба, Коста-Ріка, Перу і Сальвадор). Переважно депортація є основним покаранням. Натомість у Нікарагуа (п. “f” ч. 2 ст. 100 КК) видворення іноземців є заходом безпеки [11]. У цілому депортація застосовується переважно щодо іноземців (дуже рідко – стосовно власних громадян) і полягає у забороні їм перебувати на території держави

протягом визначеного у вироку строку або на все життя. Наприклад, у Перу максимальний термін видворення власних громадян складає 10 років (ст. 30 КК), а щодо іноземців часових обмежень немає [28]. В окремих державах регіону передбачене лише тимчасове видворення: в Домініканській республіці – від 1 до 3 років, в Коста-Ріці – від 6 місяців до 10 років, в Сальвадорі – до 5 років.

В усіх державах регіону існує покарання у вигляді штрафу. При цьому в окремих країнах (Бразилія, Болівія, Мексика, Парагвай, Панама, Сальвадор) штраф, за моделлю деяких держав Європи, рахується за допомогою штрафо-днів (так званні денні ставки). Кількість денних ставок в основному варіюється у межах від 5 до 360. Наприклад, згідно зі ст. 49 КК Бразилії, мінімальна сума денної ставки складає 1/30 розміру мінімальної місячної зарплати, а максимальна – 5 таких розмірів, а кількість самих ставок складає від 10 до 360 [29]. За французькою моделлю, в більшості держав Латинської Америки існує таке покарання, як “абсолютна дискваліфікація”, тобто позбавлення засудженого більшості політичних і громадських прав, зокрема, брати участь у виборах, обіймати посади в державних органах, займатися підприємницькою діяльністю, мати зброю, служити в армії тощо. В Коста-Ріці (ст. 57–58 КК) розрізняється абсолютна дискваліфікація, яка включає, окрім обмежень громадянських прав, навіть позбавлення батьківських прав і прав опікуна (піклувальника) та спеціальна дискваліфікація (обмеження окремих прав). Термін дискваліфікації в цій державі встановлюється у межах від 6 місяців до 12 років [30]. На Гаїті (ст. 23 КК) та в Домініканській республіці (ст. 33 КК), слідом за Францією, це покарання називається “цивільна деградація” [8; 9].

У кримінальному законодавстві більшості держав Латинської Америки передбачена лише спеціальна конфіскація майна, тобто конфіскація майна (доходів), отриманих злочинним шляхом, та знарядь вчинення злочину. У Перу і Сальвадорі спеціальна конфіскація майна є “додатковим наслідком” покарання. Загальна конфіскація всього майна за радянським зразком передбачена лише в законодавстві – ст. 44.1 КК – соціалістичної Куби і в основному за злочини проти національної безпеки [15]. Куба є такою єдиною державою регіону, законодавство якої передбачає виправні роботи як окреме покарання (ст. 33.1 КК). Це покарання є субститутивним і може бути призначене замість позбавлення волі на строк до трьох років у випадку, якщо з урахуванням обставин справи й особи винного суд дійде висновку про те, що мета покарання може бути досягнута шляхом праці засудженого. Виконуються виправні роботи за місцем

звичайної праці засудженого або у спеціальних центрах [15].

Кримінальне законодавство Парагваю (п. 2 ст. 59 КК) містить таке своєрідне покарання, як “композиція”, яке по суті являє собою компенсацію жертві злочину і призначається, якщо “служить меті відновлення соціального миру”. Розмір “композиції” визначається у конкретному випадку судом незалежно від відшкодування винним завданих злочином збитків [31].

IV. Висновки

Ключовими особливостями кримінально-правового регулювання системи покарань у Латинській Америці є: наявність в окремих державах конституційних у цій сфері (стосуються переважно заборони деяких покарань); вплив на регулювання системи й видів покарань європейських кримінально-правових моделей (Франція, Іспанія, Італія); наявність суттєвих відмінностей між окремими країнами в регламентації покарань; відсутність смертної кари як покарання (окрім Куби і Гватемали); відсутність у дев'яти державах регіону довічного позбавлення волі; домінуючий поділ покарань на основні, додаткові й субститутивні (призначаються замість інших); наявність у кримінальному законодавстві заходів безпеки поряд із покараннями. В окремих країнах класифікація покарань залежить від виду кримінально караного діяння, до якого вони застосовуються (Чилі, Нікарагуа, Гаїті, Домініканська республіка).

Кількість покарань у державах регіону варіюється від 3 до 17. Найпоширенішими основними покараннями в Латинській Америці є: позбавлення волі, арешт, домашній арешт, штраф та/або штрафо-дні, громадські роботи; серед додаткових покарань поширені абсолютна та спеціальна дискваліфікація (позбавлення всіх або окремих політичних і громадянських прав), спеціальна конфіскація майна, депортація (видворення з території країни) і обмеження волі (Мексика й Куба). Зустрічається й таке рідкісне покарання, як каторжні роботи (Гаїті, Домініканська республіка, Аргентина). В окремих державах регіону в якості покарань передбачені заслання та вислання, а також арешт на вихідні дні. На Кубі існують виправні роботи як покарання, а в Парагваї – так звана “композиція” (компенсація жертві злочину).

Список використаної літератури

- Гелей С.Д. Політико-правові системи країн Латинської Америки // Політико-правові системи світу: навч. посіб. / С.Д. Гелей, С.М. Рутар. – К.: Знання, 2006. – С. 282–308.
- Ткач О.І. Модернізація політичних систем країн Латинської Америки (політологічний аналіз): монографія / О.І. Ткач. – К.: Ніка-Центр, 2006. – 312 с.
- Биля-Сабадаш І. Право країн Латинської Америки серед правових систем сучасності / І. Биля-Сабадаш // Вісник Академії правових наук України: зб. наук. праць. – 2009. – № 3 (58). – С. 199–208.
- Кириченко В. Суди, судові системи і судова влада у країнах Латинської Америки і Карибського басейну / В. Кириченко // Право України. – 2004. – № 1. – С. 122–126.
- Конституция Бразилии от 5 октября 1988 г. (русский текст) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://worldconstitutions.ru/archives/563>.
- Козочкин И.Д., Лихачев В.А., Пантелеев В.А. Уголовное право развивающихся стран: Общая часть: учеб. пособ. / И.Д. Козочкин, В.А. Лихачев, В.А. Пантелеев [отв. ред. А.Н. Игнатов, В.А. Лихачев]. – М.: УДН, 1988. – 151 с.
- Додонов В.Н. Сравнительное уголовное право. Общая часть: монография / В.Н. Додонов. – М.: Юрлитинформ, 2009. – 448 с.
- Code pénal de Haïti [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.wipo.int/wipolex/fr/text.jsp?file_id=200018.
- Código penal de la República Dominicana. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.suprema.gov.do/codigos/Codigo_Penal.pdf.
- Código penal de Venezuela [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.oas.org/dil/esp/Codigo_Penal_Venezuela.pdf.
- Código penal de la República de Nicaragua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.oas.org/juridico/mla/sp/nic/sp_nic-int-text-cp.html.
- Código penal de la Republica de Chile [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.cicad.oas.org/fortalecimiento_institucional/legislations/PDF/CL/codigo_penal.pdf.
- Código penal de la República de Colombia [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.secretariasenado.gov.co/senado/basedoc/ley/2000/ley_0599_2000.html.
- Código penal Bolivia [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.oas.org/juridico/spanish/garpeca_sp_docs_bol1.pdf.
- Código penal de Cuba [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lestudiospenales.com.ar/legislacion/codigos/228-codigo-penal-de-cuba.html>.
- Código penal de la República de Panama [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.acnur.org/biblioteca/pdf/01036.pdf>.
- Código penal de Guatemala [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.oas.org/Juridico/MLA/sp/gtm/sp_gtm-int-text-cp.pdf.

18. Código penal federal los Estados Unidos Mexianos [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.oas.org/juridico/spanish/mesicic3_mex_anexo7.pdf.
19. Abolitionist and retentionist countries [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amnesty.org/en/death-penalty/abolitionist-and-retentionist-countries>.
20. Pena capital en América Latina [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://es.wikipedia.org/wiki/Pena_capital_en_América_Latina.
21. Use of capital punishment by country [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://en.wikipedia.org/wiki/Use_of_capital_punishment_by_country.
22. Правовые системы стран мира : энциклопедический справочник / [отв. ред. А.Я. Сухарев]. – 3-е изд., исправл. и доп. – М. : НОРМА, 2003. – 976 с.
23. Уголовный кодекс Аргентины / [пер. с исп. Л.Д. Ройзенгурта]. – Спб. : Изд-во "Юридический центр Пресс", 2003. – 235 с.
24. Código penal de Honduras. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.cejamericas.org/doc/legislacion/codigos/pen_honduras.pdf.
25. Código penal de la República Oriental del Uruguay [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.oas.org/juridico/mla/sp/ury/sp_ury-int-text-cp.pdf.
26. Código penal Ecuador [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.miliarium.com/Paginas/Leyes/Internacional/Ecuador/General/cp.pdf>.
27. Código penal de la República de El Salvador [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.oas.org/dil/esp/Codigo_Penal_El_Salvador.pdf.
28. Código penal de Perú [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.devida.gob.pe/documentacion/Decreto20Legislativo20635-CODIGO20PENAL.doc>.
29. Código penal Brasil [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.cejamericas.org/doc/legislacion/codigos/pen_brasil.pdf.
30. Código penal de Costa Rica [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.oas.org/dil/esp/Codigo_Penal_Costa_Rica.pdf.
31. Código penal de Paraguay [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.oas.org/Juridico/MLA/sp/pry/sp_pry-int-text-cp.pdf.

Стаття надійшла до редакції 01.10.2013.

Марченко Н.В. Система наказаний в уголовном законодательстве государств латиноамериканской америки: сравнительно-правовой анализ

В статье проанализировано система наказаний в уголовном законодательстве двадцати государств Латинской Америки. Представлена общая характеристика понятия, сущности и системы наказаний в латиноамериканской уголовно-правовой доктрине. Определены особенности правового регулирования наказаний, их классификация, специфика в разных государствах региона. Исследовано общее и особенное в построении системы наказаний в латиноамериканских странах, а также особенности отдельных видов наказаний, в частности штрафа, ареста, общественных работ, лишения свободы.

Ключевые слова: Уголовный кодекс, Латинская Америка, наказания, система наказаний, лишение свободы, штраф, арест, общественные работы.

Marchenko N. System of punishment in the criminal law of the latin american: comparative legal analysis

The paper analyzes the system of punishment in the criminal law twenty states of Latin America. The general characteristic of the concept, spirit and system of punishments in Latin American criminal law doctrine. The peculiarities of legal regulation of punishment, their classification, specific to different countries of the region. Studied general and specific in building a system of penalties in Latin American countries, as well as the characteristics of individual types of penalties, in particular, fine, arrest, community service, imprisonment.

The key features of legal regulation of punishment in Latin America are: presence in some states constitutional provisions in this area (mainly relating to the prohibition of certain punishments) influence on the regulation of European punishments and criminal models (France, Spain, Italy); presence of significant differences between countries in the regulation of sentences, the lack of the death penalty as a punishment (except Cuba and Guatemala), the lack of the nine states of the region of life imprisonment, the dominant division of sentences into basic, advanced and substitution (appointed in place of the other), the presence of criminal law safeguards along with penalties. In some countries, the classification of punishments depends on the type of criminal offense to which they apply (Chile, Nicaragua, Haiti, the Dominican Republic).

Number of sentences in the states of the region varies from 3 to 17. The most common major penalty in Latin America are: imprisonment, arrest, house arrest, fines and/or penalties – days community service, including additional penalties widespread absolute and special disqualification (withdrawal of all or some of the political and civil rights), special confiscation of property, deportation

(expulsion from the country) and the restriction of freedom (Mexico and Cuba). Occurs and a rare punishment as forced labor (Haiti, Dominican Republic, Argentina). In some countries of the region as the penalties provided for deportation and expulsion and arrest on the weekend. In Cuba there are remedial work as punishment, and in Paraguay – the so -called “composition” (compensation to the victim).

Key words: *Criminal code, Latin America, punishment, punishment system, imprisonment, fine, arrest, community service.*